

Gaļas liellopu audzēšanas apskats par 2023. gadu

Dominējošais gaļas liellopu nozarē bija un arī turpmāk būs teļu eksports. Mums ir jāsaprot, ka citās ES dalībvalstīs ar gaļas liellopu nobarošanu darbojas specializētās saimniecības, kas neaudzē zīdītājgovis. Nobarošana nozarē ir atsevišķs sektors.

Nobarotāji brauc uz Latviju un izolēs pērk teļus. Latvijā lielākā daļa saimnieku gaļas liellopu audzēšanu saprot tā – ja vēlies darboties ar gaļas lopkopību, tad ir jāpērk un jāaudzē zīdītājgovis. Saimnieki vēl reti aizdomājas, ka varētu arī kvalitatīvi nobarot un meklēt tirgus kvalitatīvai liellopu gaļai. Protams, Latvijā ir saimniecības, kas dara visu – tās ir lielas, stabili nostādītas saimniecības. Jācer, ka pirms pāris gadiem izveidotajiem diviem kooperatīviem – “Latvijas liellops” un “Green Beef” izdosies manīt situāciju.

Latvijā 2023. gadā izveidojās iniciatīva – kampaņa “Izglāb pļavu!” Tās mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību Latvijas pļavu saglabāšanai. Viens no labākajiem veidiem, ja tajās ganās gaļas liellopi. Kampaņas organizatori aicina iedzīvotājus savā ēdienkartē izvēlēties Latvijā audzētu liellopu gaļu, tādējādi sniedzot savu artavu pļavu saglabāšanā un biodaudzveidības radīšanā.

2023. gadā liellopu gaļas ražošana Latvijā pieauga par 12,7%. Ja 2022. gadā Latvijā saražojām 15,9 tūkst. t liellopu gaļas, tad 2023. gadā 18,0 tūkst. t.

Gaļas kopējā ražošanas struktūrā liellopu gaļas īpatsvars palielinājās no 16,9% 2022. gadā līdz 19,7% 2023. gadā. Liellopu gaļas ražošanas struktūrā 2023. gadā lielākais īpatsvars bija govju gaļai – 59,0% (2022. gadā 55,0%) no kopējās saražotās liellopu gaļas. Šis it kā šķietamais uzlabojums diemžēl ir veidojies uz liellopu skaita samazinājuma rēķina.

Eksportēto dzīvo liellopu skaits 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, pieauga par 7,6 tūkstošiem jeb 11,1%. Importēto liellopu skaits samazinājās par 1,2 tūkstošiem jeb 46,1%. Jāņem vērā, ka šajos rādītājos ir arī piena šķirņu liellopi.

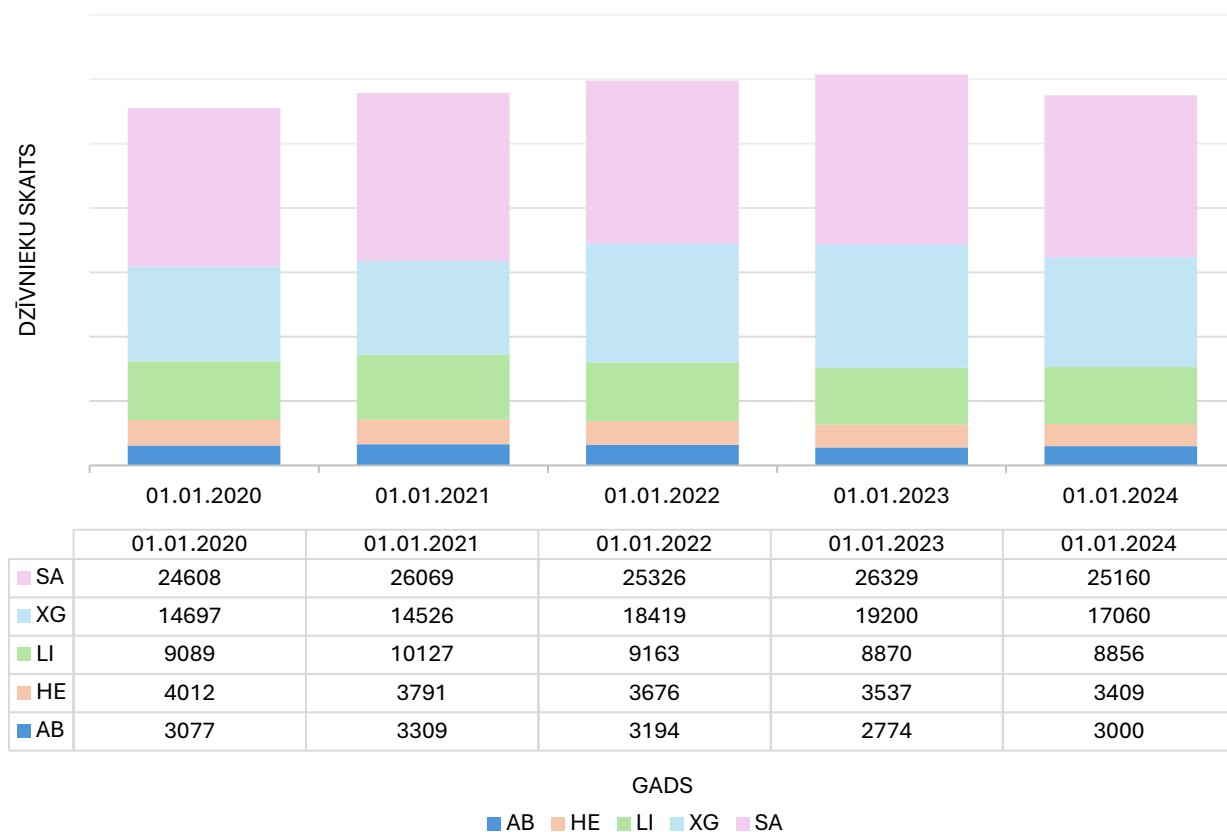
Pēc Lauksaimniecības datu centra datiem, dzīvnieku reģistrā uz 2024. gada 1. janvāri Latvijā bija reģistrēti 94 704 gaļas liellopi, kas ir par 3846 dzīvniekiem mazāk nekā 2023. gada sākumā.

Pārraudzībā esošo ganāmpulku skaits 2023. gada 1. janvārī bija 1117, kas ir par 44 mazāk, nekā tas bija 2022. gada 1. janvārī – 1161.

2023. gadā joprojām saglabājas tendence, ka vislielākā ir Šarolē šķirnes dzīvnieku populācija, kurai seko gaļas šķirņu krustojumi (skatīt 1. attēlu).

1. attēls

Gaļas šķirņu skaita izmaiņas pārraudzības ganāmpulkos pa gadiem

Avots: LDC, 2024

Govs liemeņa vidējā iepirkuma cena 2023. gada decembrī Latvijā bija 294,37 eiro par 100 kilogramiem, kas ir par 22,3% mazāk nekā vidēji Eiropas Savienībā, kur tā bija 378,69 eiro par 100 kilogramiem.

Savukārt buļļa liemeņa vidējā iepirkuma cena decembrī Latvijā bija 302,57 eiro par 100 kilogramiem, kas ir par 38,9% mazāk nekā vidēji ES, kur tā bija 495,59 eiro par 100 kilogramiem.

Teles liemeņa iepirkuma cena Latvijā pērn decembrī bija 307,86 eiro par 100 kilogramiem, kas ir par 39,1% mazāk nekā vidēji ES, kur teles liemenis maksāja vidēji 505,48 eiro par 100 kilogramiem.

Kopumā vidējā liellopu gaļas cena 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, ES ir palielinājusies par 2,3%, bet Latvijā cena ir sarukusi par 1,9%.

LLKC Lopkopības nodaļa